

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Niemelä Juha Sakari	Telia Tunnistus	17.06.2024 15:31:00 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (3 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30

00023 VALTIONEUVOSTO

kirjaamo.mmm@gov.fi

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 24.5.2024, dnro VN/8175/2024

**LAUSUNTO METSÄSTYSLAIISSA SÄÄDETYISTÄ POIKKEUSLUVISTA ANNETUN
VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 2 §, 4 § JA 5 §:N MUUTTAMISESTA**

Metsähallitus kiittää mahdollisuudesta saada lausua poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §, 4 § ja 5 §:n muuttamisesta. Lausuntonaan Metsähallitus haluaa tuoda esille seuraavaa:

1. Maa- ja metsätalousministeriö toteaa asetusmuistiossa sen tosiseikan, että Suomella on erityinen vastuu maailman metsäpeurakannan säilymisestä. Suomessa puolestaan on Metsähallituksella keskeinen rooli metsäpeuran suojelussa. Tässä asemassaan Metsähallitus pitää erittäin myönteisenä sitä, että maa- ja metsätalousministeriö on huomionnut suurpetojen saalistuksen voivan olla merkittävä uhka Suomen ja samalla koko Euroopan unionin metsäpeurakannan elinkyvyille, ja että tämän takia ministeriö katsoo olevan tarpeen selkiyttää Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan a-alakohdan, sekä siitä juontaen Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisten poikkeuslupien myöntämistä. Tämä selkiytys on tarpeen ohjaamaan metsäpeuran suojeluun tähtäävää oikeuskäytäntöämme suurpetojen rauhoituksesta poikkeamisen osalta siihen suuntaan, johon jo Euroopan komissiokin on viitannut vuonna 2021 mainitessaan metsäpeuran ja suden keskinäisyyden Suomessa tieteelliseen tutkimukseen nojaten (asiakirja C(2021) 7301).
2. Metsähallitus pitää erittäin osuvana ministeriön asetusmuistiossaan esittämää perustelua koskien asetuksen 2 § 4 kohtaan tehtyä muutosta, jonka sanamuodon mukaan Suomen riistakeskuksen tulisi Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1 kohdan poikkeusperusteen osalta ottaa huomioon poikkeusluvan myöntämisedellytyksiä arvioidessaan turvattavan lajin kanta maakunnassa ja koko maassa, sekä lajin biologiset ominaispiirteet ja elinvoimaisuuteen liittyvät uhat. Tällainen koko maan mittakaavatasoa alempi tarkastelu (johon asetustekstin 'maakunnalla' viitataan) on metsäpeuran kohdalla erityisen perusteltu.

Suomessa on tehty kaksi metsäpeuran palautusistutusta (Kivijärvi 1979–1984; Ähtäri 1988–1993) aikana, jolloin suurpetojen muodostama uhka on ollut pikemminkin marginaalinen. Kummatkin johtivat lisääntyvän osakannan syntyyn, jotka ovat sittemmin yhdistyneet muodostaen Suomenselän nykyisen osakannan. Nykyisessä kokonaan toisenlaisessa suurpetotilanteessa Metsähallitus kumppaneineen on tehnyt vuosina 2017–2022 MetsäpeuraLIFE-hankkeessa kaksi uutta metsäpeuran palautusistutusta. Ne kummatkin ovat johtaneet uuden luontaisesti lisääntyvän metsäpeuraesiintymän syntyyn. Näin ollen, palautusistutus on Suomessa toimivaksi osoittautunut keino metsäpeurakannan suojelussa. Metsähallitus suunnittelee paraikaa myös uusia täydennys- ja palautusistutuksia kannan elinkyvyn turvaamiseksi ja osakantojen yhdistämiseksi. Näihin hyviksi todettuihin toimiin on käytetty ja suunnitellaan käytettävän merkittävä määrä julkisia varoja.

Tähän liittyen Metsähallitus haluaa kiinnittää ministeriön huomion asetuksen 2 § 4 kohdan 'maakunta'-sanan käyttöön. Vakiintuneempien metsäpeuran osakantojen (Kainuu ja Suomenselkä) kohdalla maakuntataso on luonteva ja toimiva tarkastelun ja toiminnan mittakaava. Sen sijaan hiljattain palautusistutuksin aikaansaatujen ja myös tulevien vastaavien uusien esiintymien kohdalla Metsähallitus pyytää ministeriötä pohtimaan, onko 2 § 4 kohdassa maininta 'maakunnasta' täysin riittävä takaamaan asetuksen hengen toteutumisen myös yksilömäärältään pienten ja vieläpä usein maakuntien rajaseuduille palautusistutuksin luotujen uusien osakantojen kohdalla.

Toisin sanoen, onko koko maan mittakaavatasoa alemmassa tarkastelussa tarpeen huomioida turvattavan lajin yksilömäärältään vähäiset/pienialaiset, mutta silti mahdollisesti useamman maakunnan alueelle ulottuvat esiintymät (esim. metsäpeuran uudet ja toistaiseksi pienet osakannat) jollain hallinnollisiin rajoihin kytkeytymättömällä mittakaavamääritteellä? Mikäli kuitenkin ministeriö pitää maakuntaa yksiselitteisen toimivana myös näiden kohdalla, voidaan asetustekstin sanamuodon katsoa olevan tarkoituksenmukainen.

3. Viitaten asetusmuistion ja itse asetuksen korostamalla tavalla metsäpeuran ja eri suurpetolajien biologisiin ominaispiirteisiin Metsähallitus katsoo – olennaisia lajien piirteitä tässä erikseen luettelematta, mutta asiantuntijana – että
 - a. suden kohdalla Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1 kohdan mukainen poikkeuslupa, jonka päämääränä on metsäpeuran suojelu, tulee lähtökohtaisesti kohdistaa reviirillä elävään laumaan kokonaisuudessaan.

- b. karhun kohdalla Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisten, metsäpeuran suojeluun tähtävien poikkeuslupahakemusten päätösharkinnassa on perusteltua ottaa huomioon myös hakemuksen kattaman lupa-alueen status MetsäpeuraLIFE-hankkeessa laaditussa ja vastikään julkaistussa metsäpeuran vasanhoitoympäristöjen ennustekartassa (<https://doi.org/10.23729/2a696617-76ba-461c-bb08-4f15bb84b185>).

Lisätietoja lausunnosta antaa metsästyksen johtava asiantuntija Ahti Putaala,
puh. 0206 39 6619

Juha Niemelä

pääjohtaja